

ОБЩИНА

ГАБРОВО

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3

**ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ПАША
НА ОБЩИНА ГАБРОВО ЗА 2026 година**

I. Основание

Чл. 1. Настоящият Годишен план за паша през 2026 г., се разработва ежегодно и се внася за разглеждане и приемане от Общински съвет по реда на чл. 37о, ал. 4, т. 1 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ).

II. Обхват

Чл. 2. (1) Годишният план за паша идентифицира имотите - пасища, мери и ливади от Общински поземлен фонд в землищата на територията на община Габрово и правилата за ползването им на основание чл. 37о, ал. 1, т. 2 от ЗСПЗЗ, като определя:

1. местоположението и размера на пасищата, мерите и ливадите в землищата на територията на община Габрово за общо и индивидуално ползване за отглеждане на пасищни животни, както и правилата за тяхното ползване;

2. площите, които ще се предоставят на лица, които желаят да поддържат пасищата, мерите и ливадите в добро земеделско и екологично състояние чрез косене;

3. определянето на прокарите за селскостопански животни до местата за паша и водопойте;

4. мерки за опазване, поддържане и подобряване на пасищата, мерите и ливадите;

5. мерки за ветеринарна профилактика;

6. ред за построяване на навеси в границите на пасища, мери и ливади;

(2) Планът има отворен характер и може да се актуализира през годината в зависимост от конкретните условия, постъпили заявления и промени в нормативната уредба.

III. Цел

Чл.3. (1) Да се подобри стопанисването, контролът и редът за ползването на пасищата, мерите и ливадите, общинска собственост, от земеделските стопани или техни сдружения, както и да се повишат техните познания при прилагане на добрите селскостопански практики и тяхното положително въздействие върху околната среда.

(2) Да се осигури опазването, поддържането и/или възстановяването на пасищата като ресурс с положително влияние върху околната среда и ролята им за опазване на биоразнообразието и съхраняването на почвата.

IV. Перспективен експлоатационен план за паша

Чл. 4. Перспективният експлоатационен план е разработен във връзка с подпомагането на земеделските стопани с финансови средства от ЕС и средства от бюджета на държавата, предназначени за развитие на земеделието. Той обхваща:

1. Дългосрочно опазване на пасищата, мерите и ливадите в Община Габрово и опазване на биологичното разнообразие, с цел преобръщане на негативните промени, причинени от несъобразена с възможностите на природата паша, от изоставяне на пасищата, мерите и ливадите и използване на земите за други цели.

ОБЩИНА

ГАБРОВО

2. Установяване на контакти между управляващи, учени и земеделски стопани с цел постигане на максимална ефективност при използване на пасищата, мерите и ливадите, достигане на максималния възможен екологичен ефект при ефективно разходване на средствата, получени чрез финансовите стимули на Европейския съюз, предназначени за развитието на земеделието.

3. Създаване на модел за формиране на сдружения на земеделските производители, които ще допринесат за по-нататъшното развитие и икономически растеж на районите с пасища.

4. При разпределяне на пасищата, мерите и ливадите да се отдаде приоритет на земеделски стопанства покрили европейските изисквания, както и тези с одобрени и изпълняващи в момента проекти за стабилизиране на икономическото състояние на земеделските стопанства и утвърждаване като фактор за развитие на животновъдството.

V. Частите от пасищата, мерите и ливадите за общо и индивидуално ползване

Чл. 5. Общинският съвет определя с решение, прието с мнозинство от общия брой на съветниците размера и местоположението на пасищата, мерите и ливадите за общо и за индивидуално ползване в зависимост от броя и вида на отглежданите пасищни животни на територията на съответното землище.

По смисъла на ЗСПЗЗ „общо ползване” е традиционна практика на жителите от населеното място с дребни земеделски стопанства за пасищно животновъдство върху обществените мери и пасища, включително чрез образуване на едно или повече колективни стада.

Чл. 6. Папата на селскостопански животни да се извършва в светлата част на денонощието.

VI. Частите от мерите и пасищата, предназначени предимно за косене

Чл. 7. Частите на мерите и пасищата, предназначени за косене са регламентирани в чл. 32 от Наредба № 7 от 24.02.2015 г. за прилагане на мярка 10 "Агроекология и климат" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., съгласно който:

(1) При управлението на дейностите по направление "Възстановяване и поддържане на постоянно затревени площи с ВПС" земеделските стопани трябва да не:

1. използват минерални торове и продукти за растителна защита;
2. разорават заявените постоянно затревените площи;
3. изграждат нови отводнителни системи.

(2) Земеделските стопани, които поддържат постоянно затревените площи чрез косене, трябва да спазват изискванията по ал. 1 и да извършват косене от 15 юни до 15 юли за равнинни и хълмисти райони и между 30 юни до 15 август за планинските райони, като косенето се извършва ръчно или с косачки за бавно косене, коси се от центъра към периферията или от единия край на ливадата към другия с ниска скорост. Окосената трева се изсушава и събира на купове или се изнася от парцела.

(3) Земеделските стопани, които поддържат постоянно затревените площи чрез папа, трябва да спазват изискванията по ал. 1 и да поддържат гъстота на животинските единици на цялата пасищна площ на стопанството, на която се извършва папата, от 0,3 до 1 ЖЕ/ха.

ОБЩИНА

ГАБРОВО

(4) Ако е констатирано разораване на постоянно затревените площи, земеделските стопани са длъжни да ги възстановят най-късно до последния ден за подаване на заявлението за плащане на следващата година съгласно чл. 12, ал. 2 от Наредба № 5 от 2009 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за директни плащания.

VII. Прокарите за селскостопански животни до местата за паша и водопойте

Чл. 8. За прокари за отвеждането на селскостопански животни до местата за паша и водопой да се ползват съществуващите полски пътища или имотите с начин на трайно ползване „прокар”.

VIII. Мерки за опазване, поддържане и подобряване на мерите, пасищата и ливадите като почистване от храсти и друга нежелана растителност, противоерозионни мероприятия, наторяване, временни ограждения.

Чл. 9. От 01 януари 2023 г. в България със Заповед на министъра на земеделието и храните са определени девет стандарта за поддържане на земята в добро, земеделско и екологично състояние /ДЗЕС/. При ползването на мерите, пасищата и ливадите е необходимо същите да се спазват.

ДЗЕС 1 - Поддържане на съотношението на постоянно затревените площи към земеделската площ на национално ниво и на ниво стопанство - Съотношението на постоянно затревените площи спрямо общата земеделска площ, декларирана от земеделските стопани през съответната година, не трябва да намалява с повече от 5 % спрямо референтното съотношение от 13,17 %, определено през 2018 г. Съотношението се поддържа ежегодно на национално ниво. При спад на съотношението с повече от 5 % през съответната година, земеделските стопани на ниво стопанство, които са преобразували постоянно затревени площи и са допринесли за намалението на съотношението през съответната година спрямо предходната, се задължават да възстановят разораните през съответната година постоянно затревени площи.

ДЗЕС 2 - Опазване на влажните зони и торфищата - В границите на влажните зони и торфищата, при всички видове земеделски площи се забраняват:

- всички дълбоки почвени обработки, свързани с обръщане на почвения хоризонт (дълбока оран 20-35 см или плитка оран 10-20 см), дълбоко разрохкване (60-80 см);
- пресушаването и дренирането;
- преобразуването и разораването на постоянно затревените площи; - изгарянето на растителността;
- използването на минерални и органични азотсъдържащи торове и продукти за растителна защита.

ДЗЕС 3: Забрана за изгаряне на стърнища от полски култури - Забранява се изгарянето на стърнищата, освен по фитосанитарни причини, установени по съответния ред и придружени с документ от компетентен орган, указващ размера на площта, за който се прилага.* Стърнище се наричат следжътвените остатъци от зимните и пролетните житни култури със слята повърхност (пшеница, ръж, тритикале, овес, ечемик, ориз, лимец и спелта).

ОБЩИНА

ГАБРОВО

За изпълнението на стандарта, земеделските стопани не трябва да изгарят стърнищата, включително и растителните остатъци след прибирането на пролетните култури.

ДЗЕС 4: Изграждане (поддържане) на буферни ивици по протежението на водни обекти – Забранява се използването на минерални и органични торове, както и на продукти за растителна защита в буферните ивици:

- с ширина минимум 5 метра на равнинни площи (до 5,0 % или до 30°), по протежение на повърхностни водни обекти (реки, потоци, канали, езера, язовири, море), с изключение на оризовите клетки;

- с ширина минимум 10 метра на равнинни площи (до 5,0 % или до 30°) при торене с течна фракция на оборския тор;

- с ширина минимум 10 метра при торене на площи при наклонени терени (до 10,0 % или до 60°);

- с ширина минимум 50 метра при площи с остър наклон ($\geq 10,0\%$ или над 60°);

Буферните ивици с ширина 5 метра по протежение на повърхностните водни обекти трябва да имат растителна покривка или остатъци от нея през цялата година, съставена от тревисти, храстовидни или дървесни видове.

ДЗЕС 5: Управление на обработката на земята или подходящи техники за култивиране за намаляване на риска от деградация на почвите като се отчита наклона на склона - Не се извършват механизирани дейности по обработка на почвата върху наводнени или преовлажнени почви в цялото стопанство.

ДЗЕС 6: Поддържане на минимална почвена покривка през периоди, които са най-чувствителни - Стандартът се прилага за всички стопанства, без значение на техния размер и трябва да се изпълнява в различни периоди, в зависимост от наклона на земеделските парцели в стопанството.

ДЗЕС 7: Сеитбооборот (ротация) на културите върху обработваема земя, с изключение на култури, отглеждани под вода или диверсификация на културите – неприложим за площите, заети от пасища, мери и ливади.

ДЗЕС 8: Запазване на непроизведствени обекти и площи за подобряване на биологичното разнообразие в земеделското стопанство – Стопанствата задължително следва да:

- запазват съществуващите особености на ландшафта (отделни дървета, синори живи плетове и редица дървета в група) и тераси;

- запазват съществуващите живи плетове и дървета, които не се отрязват по време на размножителния период и периода на отглеждане на малките при птиците (от 1 март до 31 юли);

- запазват и поддържат съществуващите постоянно затревени площи от нежелана растителност – орлова папрат, чемерика, айлант и аморфа.

Особености на ландшафта, определени за запазване са:

- отделни дървета с корона с диаметър, не по-малък от 4 м;

ОБЩИНА

ГАБРОВО

- синори (полски граници) с широчина между 1 и 15 м, върху които не се произвежда земеделска продукция;
- живи плетове и редица дървета с широчина между 1 и 15 м;
- дървета в група с максимална площ до 0,3 ха;
- тераси.

ДЗЕС 9: Забрана за преобразуване или разораване на постоянно затревени площи, определени като екологично чувствителни в зоните НАТУРА 2000 - Списъкът на тези защитени зони е обнародван в "Държавен вестник" по реда на чл. 10, ал. 4 от ЗБР. Постоянно затревените площи в зони по НАТУРА 2000 са включени в рамките на слой „Екологично чувствителни ПЗП“. Те не трябва да бъдат разоравани или преобразувани.

Когато даден земеделски стопанин е преобразувал или разорал постоянно затревена площ, за която важи задължението по 50 настоящия стандарт, то земеделският стопанин има задължението за обратно преобразуване на площта в постоянно затревена площ с оглед възстановяване на статута на екологично чувствителна зона. Датата до която земеделският стопанин следва да е възстановил преобразуваната площ не може да е по-късно от датата за подаване на единното заявление за следващата година

IX. Ветеринарна профилактика

Чл. 10. Мерките за ветеринарна профилактика и борба срещу болестите по животните са посочени в програмата по чл. 118, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност /ЗВМД/.

(1) Българската агенция по безопасност на храните изготвя програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози.

(2) Програмата по ал. 1 обхваща период от три години, като се разработва и представя за одобрение на министъра на земеделието и храните до 31 юли на годината, предхождаща периода, за който програмата ще се прилага.

(3) Програмата по ал. 1 се одобрява от Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието и храните до 31 октомври в годината на изготвянето ѝ и съдържа:

1. списък на болестите, срещу които БАБХ провежда мерки за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болести по животните и зоонози;
2. видовете и броя на животните, за които се прилагат мерките, предвидени в нея;
3. видовете мерки по т. 1, схемите за тяхното прилагане и сроковете за изпълнението им;

4. необходимите средства за нейното изпълнение.

(4) Програмата по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Българската агенция по безопасност на храните.

(5) Собствениците, съответно ползвателите на животновъдните обекти са длъжни да създадат организация и да съдействат на ветеринарните лекари за изпълнение на мерките по програмата по ал. 1.

(6) Когато някоя от мерките по програмата по ал. 1 не е изпълнена поради нарушение на ал. 5, директорът на ОДБХ писмено уведомява съответната областна дирекция на Държавен фонд "Земеделие" в 7-дневен срок от констатирането на нарушението.

ОБЩИНА

ГАБРОВО

(7) Държавните и местните органи са длъжни да съдействат съобразно тяхната компетентност за изпълнението на мерките по програмата по ал. 1.

X. Построяване на навеси

Чл. 11. Построяването на навеси в мери и пасища се извършва съгласно изискванията на Наредба № 19 от 25.10.2012 г. за строителство в земеделските земи без промяна на предназначението им и ЗОЗЗ. Построяването на навеси по посочения ред е за сметка на ползвателя и се съгласува с Община Габрово.

XI. Парцелно ползване

Чл. 12. Въвеждането и редуването на парцелно ползване на пасищните комплекси е задължително изискване към ползвателите на пасища, мери и ливади с оглед поддържане на продуктивността на пасищата.

XII. Охрана

Чл. 13. Ползвателите на пасища, мери и ливади от ОПФ организират и осъществяват, за своя сметка, охраната на ползваните от тях имоти.

XIII. Отговорности на длъжностни лица за изпълнение на плана

Чл. 14. Пасищата, мерите и ливадите от общинския поземлен фонд се отдават под наем или аренда съгласно чл. 37и от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи /ЗСПЗЗ/

(1) Пасищата, мерите и ливадите от държавния и общинския поземлен фонд се отдават под наем без търг в случаите по чл. 24а, ал. 2, т. 6 от ЗСПЗЗ на собственици или ползватели на животновъдни обекти, които отглеждат пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, нямат данъчни задължения, както и задължения към Държавен фонд "Земеделие", държавния поземлен фонд, общинския поземлен фонд и за земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 и по чл. 37ж, ал. 5 от ЗСПЗЗ. Пасищата, мерите и ливадите се разпределят съобразно броя и вида на регистрираните животни.

(2) Министърът на земеделието и храните съгласува предложените от директорите на областните дирекции "Земеделие" списъци със свободните пасища, мери и ливади от държавния поземлен фонд, които се отдават под наем по ал. 1. Списъците на имотите се обявяват и публикуват в областната дирекция "Земеделие", общинските служби по земеделие, общините и кметствата и на интернет страницата на областната дирекция "Земеделие" и на общината в срок до 1 март.

(3) Общинският съвет определя с решение свободните пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд за общо и индивидуално ползване. Списъкът на имотите за общо и индивидуално ползване се обявява и публикува в областната дирекция "Земеделие", общинските служби по земеделие, общините и кметствата и на интернет страницата на областната дирекция "Земеделие" и на общината в срок до 1 март.

(4) Пасищата, мерите и ливадите се разпределят между лицата по ал. 1, които имат регистрирани животновъдни обекти в съответното землище в същата или в съседна община, независимо от областта, в която се намира, съобразно броя и вида на регистрираните пасищни селскостопански животни, в зависимост от притежаваните или ползвани на регистрирано правно основание пасища, мери и ливади, но не повече от 15

ОБЩИНА ГАБРОВО

дка за 1 животинска единица в имоти от първа до седма категория и/или до 30 дка за 1 животинска единица в имоти от осма до десета категория. На лицата, които отглеждат едри и дребни преживни селскостопански животни с предназначение за производство на мляко или месо и животни от местни (автохтонни) породи, и/или биологично сертифицирани едри и дребни преживни селскостопански животни, се разпределят до 20 дка за 1 животинска единица в имоти от първа до седма категория и до 40 дка за 1 животинска единица в имоти от осма до десета категория.

(5) Лицата по ал. 1 подават заявление до общинската служба по земеделие по местонахождението на животновъдния обект в срок до 10 март. Заявлението е по образец, утвърден от министъра на земеделието и храните, и се отнася за следващата календарна година. Към заявлението лицата прилагат декларация, че не са свързани лица по смисъла на Търговския закон с лица, които не са изплатили задълженията си по чл. 34, ал. 6, по чл. 37в, ал. 7 за земите по чл. 37в, ал. 3, т. 2 и по чл. 37ж, ал. 11 за земите по чл. 37ж, ал. 5 от ЗСПЗЗ за предходните стопански години, както и задълженията си към държавния и общинския поземлен фонд.

(6) Българската агенция по безопасност на храните изготвя официална справка, утвърдена със заповед на изпълнителния директор на БАБХ, която се публикува на интернет страницата на агенцията. Справката съдържа информация за всички регистрирани в Интегрираната информационна система към 1 февруари на текущата година:

1. животновъдни обекти, регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, в които се отглеждат постоянно или целогодишно пасищни селскостопански животни, с изключение на животновъдни обекти, в които за периода от 15 ноември до 15 март не се отглеждат животни;

2. собственици или ползватели на регистрирани животновъдни обекти;

3. пасищни селскостопански животни в животновъдните обекти.

(7) Разпределянето на пасища, мери и ливади се извършва за всяко землище на територията на общината от комисия, определена със заповед на директора на областната дирекция "Земеделие", издадена в срок до 20 март. В състава на комисията се включват: кметът на населеното място, съответно кметският наместник или оправомощени от тях длъжностни лица, представител на общинската администрация, представител на общинската служба по земеделие, представител на областната дирекция "Земеделие" и представител на областната дирекция по безопасност на храните. Председател на комисията е кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице. На заседанието могат да присъстват лицата по ал. 1, както и представител на областна администрация.

(8) Комисията по ал. 7 въз основа на справката по ал. 6:

1. извършва проверките по чл. 37м, ал. 1 от ЗСПЗЗ;

2. съставя списък на допуснатите до участие в разпределението лица, които отговарят на условията по ал. 1, съдържащ и информацията за тях от справката по ал. 6 и регистрираните им договори за ползване на пасища, мери и ливади;

3. определя необходимата площ при условията на ал. 4 за допуснатите лица в списъка по т. 2 в срок до 20 април;

4. разпределя едновременно имоти или части от имоти от държавния и общинския поземлен фонд до достигане на нормата по ал. 4 при спазване на следната последователност:

ОБЩИНА

ГАБРОВО

а) собственици или ползватели на животновъдни обекти, регистрирани в съответното землище, отглеждащи биологично сертифицирани животни и имащи биологично сертифицирани площи;

б) собственици или ползватели на животновъдни обекти, регистрирани в съответното землище, ползвали съответните имоти по договори с изтекъл срок;

в) собственици или ползватели на животновъдни обекти, регистрирани в съответното землище;

г) собственици или ползватели на животновъдни обекти, съседни на имоти от държавния и/или общинския поземлен фонд, независимо от землището, в което се намират имотите;

5. при недостиг на пасища, мери и ливади от държавния и/или общинския поземлен фонд в землището, в което се намира животновъдният обект, определя с протоколно решение коефициент за редукия на площите, който се прилага спрямо всички лица в землището; при наличие на свободни пасища, мери и ливади в съседно землище в същата или съседна община площите може да се разпределят до достигане на нормата по ал. 4.

(9) Списъкът по ал. 8, т. 2 се публикува по реда на ал. 2 в срок до 30 март. Промени в списъка могат да се правят в 7-дневен срок от неговото публикуване при промяна на обстоятелствата, както и за отстраняване на допуснати грешки и/или непълноти по инициатива на заинтересованите лица, които прилагат съответните доказателства.

(10) Комисията по ал. 7 съставя протокол за разпределение на имотите в срок до 20 май, който се обявява и се публикува в областната дирекция "Земеделие", общинските служби по земеделие, общините и кметствата и на интернет страницата на областната дирекция "Земеделие" и на общината.

(11) Протоколът по ал. 10 може да се обжалва относно площта на имотите в 14-дневен срок пред районния съд. Обжалването не спира изпълнението, освен ако съдът разпорежи друго.

(12) Въз основа на протокола по ал. 10, в срок до 20 юни кметът на общината, съответно директорът на областната дирекция "Земеделие", сключва договор за наем с минимален срок от 5 календарни години, който започва да тече от следващата календарна година. Договорът се сключва след заплащане на по-високата сума между най-високата тръжна цена, на която са сключени договорите за землището за пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд за годината, и размера на средното годишно рентно плащане за землището в общината за пасища, мери и ливади. Договорите съдържат данните по ал. 1, 4 и 10, вписват се в службата по вписванията и се регистрират в общинската служба по земеделие.

(13) Останалите свободни пасища, мери и ливади от общинския и държавния поземлен фонд се отдават под наем чрез търг, в който се допускат до участие само собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, в същата или в съседна община, независимо от областта, в която се намира. Търговете се провеждат от областната дирекция "Земеделие" – за земите от държавния поземлен фонд, и от кмета на общината – за земите от общинския поземлен фонд. Договорите се сключват за една календарна година.

ОБЩИНА

ГАБРОВО

XIV. Взаимодействие

Чл.15. При изпълнение на Годишния план за паща за ползването на мери, пасища и ливади за 2026 година Община Габрово взаимодейства с Общинска служба по земеделие - Габрово, Областна дирекция „Земеделие“ – Габрово, Кметове по населените места и Ветеринарните лекари, отговарящи за населените места на общината и БАБХ.